

celu puțin catedre paralele de limba română la universitate.

In lupta noastră pentru limbă se concentrează așadar cestiunea cea mare a viitorului tinerimei noastre studiöse!

Nici a se renega pentr'unu osu de rosu, nici a emigra în România părăsindu pe părinții prigonii de sorțe, nu pöte fi chiămarea și cariera junimei noastre studiöse, ci idealul nisuițelor și alu aspirațiunilor ei trebuie să fiă, în împrejurările estraordinare de față, de a trăi, ca ostașul în răsboiu, cu ceea ce găsesce, der a nu părăsi östea, ci a avé vecinicu înaintea ochiloru marea țintă a victoriei cauzei drepte, dela care atērnă viitorul ei și alu națiunei întregi.

Lupta pentru limbă! Eată cariera ce așteptă adî pe tinerii nostri pētrunși de sântenia cauzei românismului; eată teremul pe care trebuie să se găsească soluțiunea viitorulor, care una este cu viitorul națiunei.

Cum trebuie să înțelegă junimea noastră lupta pentru limbă? Despre această vomu vorbi altădată.

CRONICA POLITICĂ.

— 21 Febr. (4 Martie.)

Organul Cehilor tineri „Narodni Listy”, întrunul din numerii sei mai recent, publică unu articolu, intitulat: „In öra din urmă”, în care apeleză la deputații Cehilor bētrāni, provocându-i pe aceștia, ca să ia pozițiune în contra punctațiunilor dela Viena și se nu primescă propunerea de amănare. Partida Cehilor bētrāni, fără nici o considerațiune la partida feudalilor, să voteze împreună cu Cehii tineri propunerea pentru înlăturarea deplină a pactului. Ar fi unu lucru imposant, cându în dieta boemă toți cei 70 de reprezentanți cehici ai poporului s'arū pronunța în contra punctațiunilor, căci astfel aceste voru fi cu totul înmormentate. N'arū fi frumosu din contră, decă numai 58 de reprezentanți ai poporului cehic arū vota în contra punctațiunilor, er ceilalți dimpreună cu marii proprietari arū vota pentru amănarea lor.

Scirile, ce sosescu din Sērbia nu suntu préimbucurătore. Partida radicală, se dice, că este atâtu de dărăpănată, încātu pe viitoru ea cu greu își va mai puté manifesta voința ei independentă. Mare încurcătura a pricinuit președintele scupștinei, Catic, care dimpreună cu a-

căsta, când mai periam de căldură și aerul era plinu de țintari, eră pățul de.....?”

— „N'a venitū mai curēndu porunca.”

— „Răbdare; să mergemū deră!”
Deși am suferitū multe în acea închisöre, totuși mă durea s'o părăsesc; asta nu numai pentru-că în timpul de iernă trebuia să am odae förte bună, ci și din alte multe cauze. Acolo erau furnicile mele pe cari le iubiam așa de multu, și decă n'ar fi ridicolă espresia, ași dice că le hrāniam cu îngrijire părintescă. Painginulū acela despre care am vorbitū deja, nu sciu din ce cauze, m'a părăsitū de vre-o câteva zile; der, dișei în mine, cine scie nu-și va aduce aminte de mine și nu se va reintörce elu erāși? Er decă mă ducū, reintörcēndu-se elu, va afla închisörea deșertată, séu decă va avé altū öspe, acela pöte să fiă inimicu paiginilor, va strica pânza lui frumösă și va strivi pe bietul animalu. Afără de acestea, nu mi-a înfrumșetätü öre compătimirea Zanzei acöstă jalnică închisöre? De-atâtea ori s'a reșimatū ea de ferēstra aceea și da cu multu sufletu fārmiturile de covrigi furnicilor. Acolo obicnuia să sedă ea; aici mi-a spusū o istoriă; dincolo alta; colo se plecă spre mäsufa mea și o podidiră lacrāmile.

(Va urma.)

derenții sei a voitū zilele trecute se se retragă sērbătorese din clubul și partida radicală. Lucrul acesta s'a prevenitū, ce-i dreptū, der Catic, care față cu guvernul și camera are libertate deplină să opune cu obstinăia acestora, amenințāndu prin atitudinea sa partida radicală, ba chiar și stabilitatea ei. In cercurile parlamentare sērbesci se susține hotărätü, că în ședința din 1 Martie a clubului radicalu, apröpe 50 de deputați au declaratū, că în unele cestiuni, mai alesu în cele bisericesci, nu voru sprigini intențiunile guvernului. — In ședința dela 2 Martie n. c. a scupștinei s'a oetitū a doua öra bugetulū. Catic a propusū amandamente la mai multe pozițiuni. Propunerea lui Catic a fostu spriginită de 35 deputați, er majoritatea a respins'o. In decursul desbaterei, Catic a dișu: „ministri rēi, funcționari rēi.” In urma acēsta s'a lătitū vestea, că in curēnd va isbucni crisă ministerială.

Disrul „Independance Belge” anunță, că in curēndu va publica mai multu articuli sensaționali, alu căroru autoru este unu bărbatū din societatea înaltă din Anglia. In acēstū articulu autorulū va dovedi că Anglia, n'are marină aptă pentru răsboiu și că in casulū unui răsboiu maritimū, ea va sta înaintea unei catastrofe naționale. Starea actuală a flotei englese de răsboiu e de atare natură, încātu Anglia are să intimpine pe apă o Sadowa. Articuli voru fi intitulati: „Decadence navale de l'Angleterre.”

Socialismul în Europa.

In Viena, Roma, Neapolu, Palermo, Madridu, der mai alesu in Berlinu, muncitorii socialisti s'au pusū pe totă linia în mișcare. Acöstă estinsă mișcare socialistă a deșteptatū pretutindenı îngrijiri seriöse. Causa principală a acestei mișcări este, fără îndoielă, marea miseriă de care suferū masele muncitorilor din Europa centrală. Miseria acēsta, nealınată, i-a condusū la demonstrații și la mari gālăgii, despre cari dișnicu sosescu sciri, ce le producū muncitorii pe strade, amenințāndu și cerēndu in gara mare: lucru și pāne.

Nici într'unu statū însē böla acēsta socială n'a luatū dimensiuni așa de mari, ca in „puternica” Germaniă, in ale cărei orașe principale, mai alesu in Berlinu, mișcarea muncitorilor a devenitū in timpul din urmă amenințătore, cu totă puterea armată, de care dispune capitala imperiului germanu. Ori și decâte-ori socialistii germani punū in mișcare masele de muncitori, populațiunea e cuprinsă de-o tēmă nervösă, mai alesu classa cultă și mai bine situată, fiindcă ea scie prea bine, că păturile inferiöre ale populațiunei, pe care este basatū întregul organismu publicu, nutresce față de ea o dispozițiune iritată. Până când era Bismarck la putere, elu a scitū prin felu și felu de legi și ordonanțe energice să țină in cătuși spiritulū socialismului germanu. Acțiunea energică a lui Bismarck a produsū și reacțiunea, care nu aștepta, decātu momentul favorabilu, ca să se dea pe față. In tabēra socialistilor-democrați au trecutū și astfel de elemente, cari înainte steteau departe de tendențele extreme ale acestei partide germane.

Deodată cu căderea lui Bismarck, politica față cu muncitorii și socialistii a primitū cu totul o altă direcțiä. Direcțiä acēsta s'a născutū și crescutū sub aripele protegiatöre ale împēratului Wilhelm II, care din incidentul grevei isbucnite in ținuturile unde erau mine de cărbuni de pētră, a pășitū in atingere nemijlocită cu muncitorii și multe plāngerı, mai multu, séu mai puținü îndreptățite, le-a ascultatū și alinatū. Ba împēratul germanu a dispusū, ca in Berlinu, să se țină unu congresu internaționalu, care să studieze cestiunea. Congresulū însē a fostu de natură mai multu academică și n'a ajunsū la nici unu rezultatū pozitivu.

N'a trecutū multu timpū însē și împēratulū a vędütü, că prea dintr'odată a datū frēu liberu socialistilor - democrați; er ca s'o adeverescă acēsta, se dice, că in vorbirea sa din Brandenburgü, anume a voitū să accentueze, că cei ce suntū nemulțumiți, să-și ia straița și bēțul și să emigreze. Cuvintele acestea au făcutū o rea impresiä asupra muncitorilor, cari presupunū — pöte cu dreptū cuvēntū — că vorbele împēratului germanu au sunatū la adresa lor. In urma acēsta muncitorii au devenitū și mai multu iritați, căci ei voru să dovedescă adevērul, că pe calea acēsta împēratulū nu va puté vindeca rana socialismului germanu.

In alte țeri, de pildă in Spania, socialismul a degeneratū la anarchismu, alu căru epilogu au fostu scenele sängeröse din Xeres, cându cu esecutarea celoru trei anarchiști, despre care amü făcutū deja amintire.

In Anglia, socialismul vine dișnicu in atingere cu poliția; scene turbulente se producū apröpe in fiă-care Duminecă in Londra și alte orașe mai principale ale Angliei. Socialistii englezi își au organele lor, șefii lor și programul lor. Ba ei s'au consolidatū și organizatū așa de bine, încātu se dă ca sigurū, că la viitörela alegeri își voru pune pe lista candidaților, pentru parlamentu, ömenii lor. Unulū dintre socialisti, Sidnay Webb, a împărțitū unu manifestu intitulatū „The London programme”, care conține in sine unulū dintre cele mai socialiste programe. Dreptu completarea acestei acțiuni socialiste englese, se vorbesce de-o colosală grevă de 250,000 muncitorı.

Astfel se presintă adî socialismul in Europa, care va trebui să ia din vreme mijloce de precauțiune și să mulțumescă classa muncitore, decă vrē se încunguiere unu rēu, ce amenință dișnicu.

SCIRILE ZILEI.

— 21 Febr. (4 Martie.)

Mesagiulū tronului românū. D. Alexandru Lahorary, ministru de esterne alu Romāniei, a fostu însărcinatū de cătră consiliul de ministri cu redactarea mesagiului tronului.

Din Valea Hațegului ni-se scrie, că in sēra zilei de 2 (14) Febr. n., notarulū românū Alexandru Rimbașu din Bäesci, vrēndu a se întörce cu trāsura dela primarulū comunalu la locuința sa, in drumu fu bombardatū cu petri din partea unor necunoscuti. Din întēmplare notarulū n'a fostu nimeritū, der a fostu nimeritū servitorulū sēu, care scāpă hățurile din mäu și caii, spāriați, o luară la fugă și numai cu greu au pututū fi opriți. Nici motivulū acestei bombardări și nici făptuitorii până in timpulū de față, nu suntū cunoscuti.

Casa magnaților. Föia oficială a publicatū, că au fostu sterși din lista membrilor casei magnaților: archiducii Albrecht și Carol Salvatoru, prințul Egon Thurn-Taxis, contele Hipolit Zichy, bar. Lud. Döry, bar. Ladislau Podmaniczky, Paul Gönczy și Dr. Al. Lumnitzner.

O nascere pe stradă. Din Clușiu se scrie, că femeia unui muncitor de acolo, care totă ziua lucrase in câmpu la viiä, fără a fi simpitū vre-o durere in trup in drumulū sēu spre casă 'i se făcū deodată rēu, se puse la o margine a drumului și — născu unu bäiatū. Femeia se reoulese repede, își luä bäietelulū și se duse cu elu acasă.

Telefonu între Dobriținu și Budapesta. Marța trecută s'au făcutū încercări cu telefonulū instituitū între Dobriținu și Budapesta. Pe lângă totă depärtarea cea mare, încercările au datū rezultate escelente. Töte tonurile se transmiteau curatū dela o localitate la alta.

Vocea de sopranu a primadonei dela teatrulū din Dobriținu a fostu audita la Budapesta prin telefonu atâtu de bine și curatū, încātu funcționarii dela biroulū telegraficu din Budapesta începură să o și aplauzeze.

Omü inghetätü. Individulū Tucsek Iános din Tartocz a fostu aflatū la 24 Februarie inghetätü-mortu pe hotarulū dela Komorza. Poliția a constatat, că o multu a fostu beatu de rachiū și cădēndu la pämentu, pierdēndu-și consciința de sine, a inghetätü.

Fundațiunea universitară Carolu I. Inaugurarea festivă a palatului, in construcțiune, ce l'a daritū regele Carolu studenților universitari din incidentulū jubileului sēu de 25 ani, se va face in 10 Maiu a. c.

Diferita, după cum cetimū in foile din Pesta, grasēzä de cătva timpū in comuna Czecca din comitatulū Albalregalä.

Pentru muncitorı. Se scrie din Viena, că zilele acestea au fostu împărțite între muncitorı 8000 de pāni; s'a pornitū și o colectä de bani.

Tisa esundezä. Se scrie din Seghedinü, că Tisa esundezä. Apa a crescutū peste nivelulū normalu cu 3.42 și pe fiă-care öra apa cresce c'unu centimetru.

Aniversarea proclamării regatului Sērbiei. Mäne se impliscü dece ani de când Sērbia a fostu proclamată de regatū. Din incidentulū acesta se va sēvrēși unu serviciu divinū in catedrala metropolitană din Belgradü, la care a fostu invitatū și corpulū diplomaticu străinū.

Asasini Schneider. Prin cerurile judecătoresci din Viena circulä soirea, că Rosalia Schneider, in locu de a fi esecutată va fi condamnată la închisöre pe viētä. Esecutarea lui Schneider va avé locu, pe la finea sēptēmānei viitöre, când va fi numitū noulū căläu.

O crimă oribilă. In Doncaster (Anglia) unu oismaru, cu numele Revill, a ucisū pe cei patru copii ai sei tändule gätulū și apoi se sinucise și elu. Motivulū acestei crime infricoșate este miseria.

Säntulū sinodü din Rusia. Säntulū sinodü din Rusia, ocupändu-se cu cestiunea zidirilor de bisericä a luatū conclusu, ca la zidirea bisericelor să se ia in privire numai arhitecti, respective întreprindători ortodoxi și peste totu să se reflecteze numai la lucrători ortodoxi.

Cercetări asupra microbilor.

„Timpulū” publică o prea interesantă dare de sēmă despre conferența d-lui Dr. V. Babeșu, despre microbi. Etä espunerile Dr-lui Babeșu:

Averea noastră cea mai prețiosă este sänetatea, cu aceste cuvinte a deschis d. prof. Babeșu prima sa conferință populară din anulū acesta, la 12 Februarie, înaintea unui publicu numerosu și alesu. „Ea este basa pe care se desvöltă și se întindü popörela, mijloculū celu mai sigurü prin care putemü ajungela deplinä desvoltare a tuturor calităților nostre fisece și spirituale.”

Distinsulū conferențiarü in deosebı atrage atențiunea publicului asupra stării sänetăței a țēranului românü, care deși e dotatū dela natură cu o vitalitate incontestabilă, are trebuință de förte multä îngrijire din partea noastră și una din misiunile nostre cele mai nobile și mai importante trebuie să fiä a preveni și a vindeca bölele poporului neglijatū de noi însine, și mai ales prin existența unui prejudiciu rēmasu dela strămoși in poporü in defavorulū unei medicațiuni sciințifice; scepticismulū față de medicä datēzä de secol in sinulū poporului, cu töte acestea sciințele medicale au progresatū pe nesimțite incur-

ragiate fiind de ună prea mică număr de credincioși ai științei.

Medicul ajunși odată la patul bolnavului stă în tot-deuna înaintea unei probleme prea multă complicate, căci multe și mari mistere se ascund în acel corp suferind. Înainte de toate nu întrebăm, cum s'a înbolnavit pacientul, care este sediul bôlei, cum și pe unde a putut pătrunde acea bôla până la acel organ așa de bine ascuns și protegiat în miezul corpului? În fine, ce e mai greu trebuie să resolvăm ce este esențial în acea bôla, cum am fi putut-o preveni și că acuma declarată deja cum am pute să ne facem stăpâni pe ea? Spre a răspunde la atâtea întrebări grele, ne trebuie un material imens de observații și experimentări.

Înainte de toate au căutat medicii să studieze făptura omului cu toate organele sale, apoi, ce se petrece în interiorul omului în timpul vieții, ce forțe se manifestă în fenomenele admirabile ale vieții, adevărați fiziologia, după aceea au observat fenomenele bôlelor, și după moarte au deschis cadavrul să veadă, ce organe au fost bolnave, ce leziuni au produs moartea, cu alte cuvinte, au aprofundat patologia și anatomia patologică. În același timp s'a adunat din experiența poporului o masă de tradițiuni, cari au fost apoi utilizate la vindicarea bôlelor, cari au format prin aplicarea și aprecierea lor sistematică o igienă și o terapeutică.

Dér pentru ca să răspundă la toate întrebările, ce se pun medicului la patul bolnavului, a trebuit să se recurgă la ipoteze religioase și filosofice. Nicl unul însă din genii mari, câte au numărât vécurile, nu s'a putut gândi, că afară de lumea vizibilă, există o lume imensă invisibilă, dér care n'are nimic de a face cu lumea vizibilă a spiritistică; lumea loră e o lume macroscopică, o lume imaginară, pe când aceea pe care conferențiarul voescă a o face cunoscută publicului, e o lume invisibilă microscopică, care nu se vede din cauză, că locuitorii ei sunt prea mici, pentru ca să se potă vedea cu ochi narmați.

Botanicii și chimiștii au ajuns să descopere această lume nouă, deși mai veche ca ori-ce vietă și vegetațiune existentă pe pământ și a cărei prezență e necesară la toate procesele de fermentațiune și putrefacțiune și în consecință la întreaga vietă, ce se face pe socotela acestor schimbări de formă organică. În aer, în pământ și în apă, în corpul nostru bolnav există mici corpusculi vii, foarte mici și simpli. Aceste constatări formeză începutul bacteriologiei.

Medicii au profitat de aceste constatări și după multe lupte în contra necredinței și îndoielei, dér mai cu seamă în contra șarlatanismului, au stabilit într-un mod sigur faptele următoare: Aerul, apa, pământul și toate obiectele, cari ne înconjură, sunt pline de microbi, suprafața corpului nostru este învelită de un strat de microbi. Pentru a dovedi acesta e de ajuns să prindem acești microbi și să-i transplantăm pe substanțe unde dezvoltarea lor să fiă vizibilă prin masele mari de colonii ce devin aparente în acel mediu transparent.

Așa, decât voim să ne convingem, că aerul este plin de microbi, vom proceda în modul următor: Înainte de toate ne asigurăm, că vasele și substanțele, pe cari voim a cultiva microbii, nu conțin microbi, lucru ce se poate obține espunându-le la o temperatură de 120° un timp mai mult de 30 minute, sau spălăm vasele cu substanțe, cari nimicesc microbii, obținându astfel vase și substanțe sterile. Ună asemenea vas, conținând gelatină preparată astfel ca microbii crescă bine pe ea, poate sta ori-cât timp astupată cu un simplu dop de bumbac uscat, el va rămâne în totdeuna steril. Dacă însă se deschide vasul, microbii din aer vor intra și vor forma acolo colonii diferite.

Conferențiarul apoi espune un aparat ingenios inventat de d-sa cu ajutorul căruia se poate aprecia cantitatea de aer, care trece prin un vas cu gelatină sterilizată și astfel avându în metri cubi cantitatea de aer trecut în contact cu gelatina, care acuma conține toți microbii, ce au trecut pe acolo cu aerul și astupându din nou vasul, vom pute, după 24 ore, a numera cu o lupă numărul coloniilor dezvoltate pe gelatină, care eră reprezentată prin toți atâți microbi singurați, adevărați având cifra exactă a microbilor, pe cari îi conține fiecare metru cub de aer din acea localitate. Etă cum microbii invisibili ieri, deveniți

vizibili azi, îi putem aprecia exact după forma coloniilor, cari apar în mod caracteristic la fiecare specie de microb pe fiecare substanță nutritivă aparte.

(Va urma.)

Corespondența „Gaz. Trans.“

De lângă Lipova, 15 Febr. v. 1892.

Petrecerea corului vocal român din Lipova. On. D-le Redactor! Am așteptat, ca o penă mai dibace să vă raporteze despre petrecerea corului vocal din Lipova, dér vădându, că despre această animată și succésă petrecere până astăzi n'ați înregistrat nimic în coloanele fôiei noastre „Gazeta Transilvaniei“, imi permit eu a vă raporta despre densa celul puțin în liniamente generale.

Mai înainte însă de a vorbi de această petrecere, nu-mi luați în nume de rău, D-le Redactor, decât-mi permit a face o mică digresiune. Principiul „ori ce acțiune produce reacțiune“, se observă astăzi și în părțile noastre, și când șovinismul maghiar, când aproape toate terenele de a ne cultiva, după cum prea bine știți d-văstră, și după cum noi d-lnică oțim în prețuita fôia „Gazeta Transilvaniei“, ne sunt închise. Dér Românul, care în timpuri critice, totdeuna a știut afla modul, prin care să-și conserve individualitatea sa națională, adevărați limba, datinele religioase și naționale, și calitățile și aplicările naturale, respective tot ce numim firea proprie, sau caracterul specific al său, — a aflat și de astădată o cale foarte potrivită pentru conservarea lor, prin formarea de coruri vocale, de cari la noi în Bănătu se află aproape în fiecare comună. Folosele lor sunt foarte însemnate și recunoscute astăzi de toți, căci rólele lor binefăcătoare se vedă deja pretutindena.

Am atins această impregiurare dinadinsu, pentru ca cetind frații noștri din alte părți, să capete și ei un îndemn mai mare pentru formarea de asemenea coruri, cu deosebire în mijlocul poporului nostru dela țără.

Să mă reîntorc însă acum la locul de unde am plecat, și să vă descriu — în câtu imi va fi posibil — petrecerea corului, dată la 9 Febr. c. în spațioasă sală dela hotelul „Archiducele Iosif“ din Lipova.

„După muncă — răpaus, bucuria și veselie“, și-au dîș coriștii din Lipova și cuvântul lor trup s'a făcut.

Bănățenul cu Crișanul, Ardeleanul cu Ungureanul, ca frați de același sânge, au venit aici, împreună să petrecă o noapte, ca într-o mare familie, dând prin această un vot de blamă „băștinașului“, care „iubescă atâtu de multă separatismul, uitându cu totul memorabilele cuvinte rostite de bardul nostru național Andrei Mureșianu: „Pe voi vă nimiciră a pimei răutate“...

Punctul la 9 ore, sala — simplu dér cu gust decorată — era plină. Musica începe să cânte drăgălașul jocu național „Ardelean“. Tineri veseli și Româncuțe gingașe s'aventă în joc, er bătrânii cu mândria privesc la ei. Pe fața tuturor se vedea o veselie mare.

Cuadrilul prim s'a jucat de 70 părechii. Jocul s'a continuat până la pausă, cu o rară insufletire.

În pausă corul ne-a delectat cu mai multe cântări pline de farmec, — a cântat, noi tăcuți l'am ascultat și răpiți l'am admirat. — După pausă, jocul s'a continuat cu aceeași insufletire până în zorile zilei. Nu numai noi, ci chiar și străinii din mijlocul nostru au fost siliți să recunoscă, să admire și să laude farmecul întreprinderii și al petrecerii noastre.

Acăsta ar fi pe scurt descrierea petrecerii corului vocal din Lipova. Nu pot însă nici de cum lăsa neamintit, că meritul principal în arangierea și succésul acestei petreceri este al d-lui învățator Constantin Crăciun, dirigentul corului. Onore lui.

Între participanți am observat pe părintele protopresbiter Voicu Hamsea, președintele corului; pe domnul Dr. Aurel Haliou, președintele cabinetului de lectură român din Lipova, precum și pe mai mulți preoți, învățatori, avocați și notari, în rând cu un frumos număr din harnicii noștri meseriași de aicea.

Dintre dame mi-am putut însemna următoarele:

Din Lipova: Haliou, Simon, Doje, Grünzweig, Vancu, Putici, Crăciun, Georgievici, Ciorgariu, Cismaș, Vuia, véd. M. Simon, Marcovici, etc. Din jur: Popu, Malciu și Vuculescu (Șoimoș), Manuilă și Popescu (Soboteli), Marchiș (Carand), Adamovici (Sânt-Nicolaul mic), Musteșiu (Pauliș), Jurca (Cladova), Cosma (Căpruța), Nichi (Pancota) etc.

Er din frumoasă cunună de d-șore, din Lipova: Augusta Tuducescu, Mariora Vancu, Camella Grünzweig, Cornelia Cadariu, Ecaterina Vuia, Marta Ghilescu, Iuliana Marcovici, Emilia Pașca, Ecaterina Ioanovici, Maria Barna, surorile Ursulescu etc. Din provinci: Danița Ruja (Pecioa), Anuța Belesiu (Odvoș), Valeria Cosma (Căpruța), surorile Adamovici (Sânt-Nicolaul-mic), Veturia Vuculescu (Șoimoș), Iosefa Gruber (Arad), surorile Brinda (Cuveșdia), Lucreția Jurca (Cladova), I. Nichi (Pancota), Musteșiu (Pauliș) Pașca (Soboteli), Livia Popu (Radna) etc. etc.

Corul vocal din Lipova n'a câștigat de astădată numai succés moral, ci și material. După cum mi-s'a spus, a avut un venit curat de peste 100 fl.

În fine constat cu deosebită plăcere, că această petrecere a fost o întunire curată românească și pe deplin succésă, ceea ce mai ales pe aici pe la noi nu adese-ori ne este dat să vedem.

Incheiu, felicitându din inimă atâtu pe coriști, cât și pe dirigentul corului și pe arangiatori, dîcându-le: La revedere!

— a. —

Wilhelm II.

Impăratul Wilhelm II al Germaniei, prin ultima sa vorbire cu ocaziunea deschiderii dietei din Brandenburg, a devenit érași punctul central al atențiunii publice. Astfel diarul „Figaro“ reproduce câteva pasaje mai interesante dintr-o carte apărută de curând sub titlul: „Impăratul Wilhelm, poporul și armata sa“. Etă câteva date asupra pasagelor împăratului Wilhelm. Impăratul e mare și țare, dér durere, căci brațul său stâng este cu totul atrofiat. Din cauza acesta el pörtă mai bucuros dolmanul de husar, care-i permite, să potă acoperi acest braț. El are o privire aspră, și rece și nisece făcl foarte puternice. Espresiunea feței sale nu prea este binevoitoare. El vorbesce în acel jargon, pe care foile umoriste îl ascriu locotenenților prusieni de gardă.

Soția sa e o aparință foarte drăgălașă, tipul femeii germane. Ea e blândă, ba chiar timidă și nu caută a se îmbulzi nicăiri. Impărătesa-regina a Austro-Ungariei este o călărășă pasionată și practică sportul. Impărătesa Rusiei fumză din când în când câte o țigară în budoarul ei din grădina de érnă. Regina Italiei fumză și-i place foarte mult literatură. Regina Spaniei fumză țigări egiptene. Regina României face prosă, versuri și piese teatrale și fumză tutun orientat. Regina Natalia fumză ce are și foarte mult. Contesa de Paris fumză țigări de Havana, flica ei regina Portugaliei fumză tutun din Dresda. Impărătesa Augusta nici nu fumză și nici nu se interesează de literatură. Ea se scôlă de dimineță, și pregătesce soțului ei cafea. Ea nasce în fiecare an câte un prînt.

Părechia imperială germană are până

acum șese copii, dintre cari cel mai mare e de 9 ani și cel mai mic e încă în lăgan. Când împăratul nu e în călătorie, atunci mână cu întreaga familie. Odată împăratul avea o mare repulsiune față de bucătăria și moda engleză și față de vinurile franceze. Acum s'a schimbat, căci e un adorator mare al bucătăriei engleze. Când mână acasă, apoi dejunză: șuncă cu oue, beafiteak, macarone, etc. Al doilea dejun lă ia la 2 ore d. a. și constă din: supă, carne și verdețuri, apoi friptură și fructe, er sera mână pescu seu friptură și fructe. Ca și Friederic cel mare, așa și Wilhelm mână cu plăcere varză acră. În genere e un mare mânător.

Impăratul are-ori e îmbrăcat în haine civile. Wilhelm II, are o odă de durmită foarte pompoasă. El e un pasionat vânător. Din cauza mânei sale stânge, pușcă numai cu drépta, redimând pușca pe o fură implantată în pământ. El e și un escelent călărăș. Wilhelm II, adună multe autograme. El are deja o bogată colecțiune, între cari cinc șese epistole ale lui Napoleon I, cu data de 28, 29 și 30 Oct. 1806.

Telegramele „Gaz. Trans.“

(Serviciul biurului de cor. din Pesta.)

Budapesta, 4 Martie n. Ministrul de honveți, br. *Fejervary* va candida ca deputat în Cinci-Biserici. În cercul prim se dîce, că va candida *Max Falk*.

Paris, 4 Martie n. În cameră a cetit noul ministeriu declarațiunea, în care dîce, că cabinetul nu posedă mandatul separării bisericii de cătră stat. Deputatul Rivet interpelă guvernul, din cauza negocierilor cu Papa. Ministrul de externe Ribot declară, că nu există nici o negociare și nici o înțelegere cu Vaticanul. Declarațiunea ministerială a fost primită cu 341 contra 91 voturi. Acăsta mare majoritate a surprins chiar și pe aderenții cabinetului; 40 deputați din drépta s'au constituit ca partidă conservatoare. În Senat ceti ministrul de justiție această declarațiune ministerială.

Atena, 4 Martie n.—20 partizan ai lui *Delyanis* au decis ca să spriginescă guvernul. Câțiva oficeri au fost arestați din cauza atitudinii lor de alalta-eri.

DIVERSE.

Restaurarea castelului Fontainebleau. Din Paris se serie: E faptă împlinită, că din creditul votat de camera francesă, pentru restaurarea edificiilor istorice, se va întrebuița o sumă însemnată pentru restaurarea castelului Fontainebleau. Mai întâiu se va restaura „Pavillon de Serlio“, unul dintre cele mai mărețe edificii de pe timpul Renaissance. Apoi se va pardosi „Qeral Blanc“, care va costa 200,000 franci (aici e vorba de o suprafață de 14,000 metri pătrați).

Ursulu piețel Brașov

din 4 Martie st. n. 1892.

Monede românești	Cump.	Vând.
5 franci românești	9.31	9.34
Argint românesc	9.25	9.30
5 franci d'or	9.33	9.36
5 franci turcesci	10.58	10.63
Imperial	9.58	9.63
5 franci. fonic. „Albina“ 6%	101.	—
„ „ „ 5% „	100.	101.
Galbin	5.45	5.50
5 franci rusești	115.	116.—
5 franci germane	57.40	57.50
Discontul 6—8% pe an.		

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maloru.**

Cursul la bursa din Viena din 3 Martie a. c. 1892	Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare [1-ma emisiune] . . . 114.90	Despăgubirea pentru dijma de vin unguresc . . . . . —	Losurii din 1860 . . . . . 140.—
Renta de aur 4% 107.75	Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare [2-a emisiune] . . . . . —	Împrumutul cu premiul unguresc 139.75	Acțiunile băncii austro-ungare . . . 1039.—
Renta de hârtie 5% . . . . . 102.—	Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare (3-a emisiune) . . . . . —	Losurile pentru regularea Tisei și Se- ghedinului 185.25	Acțiunile băncii de credit ungar. . . 845.50
Împrumutul căilor ferate ungare aur 117.75	Sonuri rurale ungare 93 10	Renta de hârtie austriacă 94.85	Acțiunile băncii de credit austr. . . 307.75
dto argint . . . . . 100.—	Sonuri croato-slavone . . . . . 105.—	Renta de argint austriacă 94.80	Galbeni împărătești 5.56
		Renta de aur austriacă 110.45	Napoleon-d'ori 9.38 1/2
			Mărci 100 imp. germane 57.92 1/2
			Londra 10 Livres sterlinge 118.95

Pilulele pentru curățirea sângelui

mai nainte numite „Pilule universale“ ale lui

I. PSEPHOFER

merită cu totu dreptul numirea din urmă, deoarece în faptă sunt foarte multe bôle, la cari aceste pilule a probat efectul lor escelent.

De mai multe decenii sunt aceste pilule lăpșite și puține familii se vor afla la cari ară lipsi o mică proviziune din acest medicament de casă escelent.

S'au recomandat și se recomandă de către mulți medici aceste pilule ca medicament de casă, cu deosebire în contra tuturor suferințelor, ce provin în urma relei mistuirii și constipații, precum: **perturbarea în circulațiunea feriei, suferința de ficat, slăbirea mațelor, colica cu vânturi, congestiune la creeri, haemorhoide (vina de aur) ș. c. l.**

Prin proprietatea lor purificătoare de sânge au cu deosebire bun efect asupra anemiei și asupra bôlelor ce isvorăsc din acesta, precum: **gălbănare, dureri de cap, nervoșe ș. a. m.** Aceste pilule purificătoare de sânge lucrează așa de ușor, încât nu pricinuesc nicicel mai mică durere și pentru aceea le pôte folosi și cele mai slăbite persoane, chiar și copii fără nici o temere.

Aceste pilule purificătoare de sânge se prepară veritabile singur numai în farmacia „zum gold. Reichsapfel“ a lui I. Pserhofer, Singerstrasse Nr. 15 la Viena, și costă o cutiă cu 15 pilule 21 cr. v. a. Ună sulă cu 6 cutii costă 1 fl. 05 cr., trimițându-se nefrancat cu rambursă 1 fl. 10 cr. Dacă se trimite suma banilor înainte, costă ună sulă cu pilule 1 fl. 25 cr. inclusive francare, 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. Mai puțin de ună sulă nu se pôte espeda.

N. B. În urma lăpșirii lor celei mari, se imităz aceste pilule sub diferite forme și numiri, de aceea se face rugarea a cere anume **Pilule purificătoare de sânge ale lui I. Pserhofer** și numai acelea sunt veritabile, a căror instrucțiune pentru folosire este provădută cu iscălitura I. Pserhofer, și cari pörtă pe capacul cutiei totu aceeași iscălitură în colere roșă.

Dintre nenumăratele scrisori, prin cari consunenții acestor pilule mulțamesc pentru redobândirea sănătății după cele mai varii și grele bôle, lăsăm să urmeze aci puține numai, cu observarea, că oricine a întrebunțat odată aceste pilule, le recomandă mai departe.

Schlierbach 22 Octomvrie 1888.

Stim. D-le: Subsemnatul mă rog a-mi mai trimite 4 suluri cu pilule purificătoare de sânge cari în adevăr sunt foarte folositoare și escelente.

Cu distinsă stimă Ig. Neureiter, medic.

Hrasche lângă Flödnik 12 Septemvrie 1887.

Stim. D-le: A fost voiața lui D-șeu, că pilulele D. v. au ajuns în mâinile mele, și rezultatul dela acestea îl aribui Dv: Mă răcisem în patul de leușă astfel încât nu mai putem lucra și aș fi sigur de ja mörta, dacă nu m-ar fi scăpat minunatele Dv. pilule. D-șeu se Vă binecuvintese de mi de ori Am confiență, că pilule Dv. mă vor face de totu sănătoșă, așa precum a folosit și altora.

Theresia Kniffo.

Wiener-Neustadt, 9 Decemvrie 1887.

Stim. D-le: În numele mătușei mele de 60 ani îți esprimă cea mai călduroșă mulțămire. Densa a suferit 5 ani de catarul la stomach cronici și de apă. Vieta îi era un chin și se credea deja de perdută. Prin întâmplare a că-

pătat o cutiă cu escelentele Dv. Pilule purificătoare de sânge, și după o întrebunțare mai îndelungată s'a vindecat.

Cu distinsă stimă Iosefa Weinzettel.

Eichengraberamt bei Gföhl, 27 Martie 1889.

Stim. D-le: Subsemnatul mă rog a-mi trimite 4 suluri cu pilulele Dv. în adevăr folositoare și escelente. Nu pötă întrelăsa fără ca să Vă exprimă recunoștința mea în privința valerei a acestor pilule, și le voi recomanda unde numai se va putea tuturor suferințelor. Vă autorizez, ca această a mea mulțămire să se folosi după plac și pe cale publică.

Cu distinsă stimă Ignaz Hahn.

Gotschdorf bei Kohlbach, Oestr. Schlesien, 8 Oct. 1888.

Stim. D-le: Vă rog a-mi trimite ună sulă cu 6 cutii din pilulele Dv. universale purificătoare de sânge. Numai minunatelor Dv. pilule am să mulțamesc, că am scăpat de o suferință de stomach, care m'a chinat 5 ani. Aceste pilule n'are să-mi lipsescă nicicel odată și exprimă prin acesta mulțămirea mea cea mai călduroșă.

Cu cea mai mare stimă Ana Zwickl.

Liqueur din plante de Alpi, dela **W. Ottm. Bernhard** din Lindau în contra tuturor greutăților la stomach. O buteliă 2 fl. 60 cr., o jumătate buteliă 1 fl. 40 cr.

Alfiă americană, cel mai bun mijloc în contra tuturor suferințelor reumatice: durerilor la șira spinării, junghiuri, ischiasă, migrenă, dureri nervoșe de dinți, dureri de cap, junghiuri la urechi etc., 1 fl. 20 cr.

Esență pentru ochi, de **Dr. Romershusen** pentru întărirea și conservarea vederii, în flacone originale à 2 fl. 50 cr. și 1 fl. 50 cr.

Minunatul balsam englezesc, 1 sticlă 50 cr.

Prafuri în contra tusei (Fiakerpulver) în contra catarului, răgușelei etc. 1 cutiă 34 cr. cu trimiterea francată 60 cr.

Franzbranntwein cu séu fără sare 1 sticlă 70 cr.

Balsam contra degerăturii de I. Pserhofer, de mulți ani recunoscut ca cel mai sigur remediu contra suferințelor de degerătură de totu felul, precum și spre vindecarea ranelor foarte învechite. 1 borcan 45 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Helso séu Gesundheitssalz, un remediu escelent în contra catarului, la stomach, precum în genere în contra tuturor suferințelor ce provin dela mistuirea neregulată, un pachet 1 fl.

Balsam în contra gușilor, mijloc probat în contra umflăturii la gât 1 flacon 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Esență de vieta (Picăturile de Praga) în contra stomacului stricat, mistuirii rele, greutăți de totu felul, un medicament de casă escelent. 1 flacon 22 cr. 12 flacone 2 fl.

Praf în contra asudării picioarelor. Acest praf delatură asudatul picioarelor și mirosul neplăcut conservă încălțăminte și este probat ca ne-strictăcios.

Sucul Spitzwegerich un medicament de casă foarte cunoscut și escelent în contra catarului, răgușelei, tusei spagmodice etc. 1 sticlă 50 cr., 2 sticluțe împreună cu trimiterea franco 1 fl. 50 cr.

Pomada-Tannochinin de I. Pserhofer, de un lung șir de ani recunoscută de medici ca cel mai bun mijloc pentru crescutul părului. Un borcan elegant adiuștat 2 fl.

Plastru-universal, de prof. **Steudel**, la rane din lovitură și împunsă, la totu felul de bube rele și la umflături învechite, ce se sparg periodic la picioare, la degete, la rânile și aprinderile de țigă și la multe alte suferințe de acestu soi s'a probat de multe ori. Un borcan 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Sare universală purgativă de **W. Bullrich**. Un medicament de casă escelent contra tuturor urmărilor digestiunii stricate precum: durere de cap, ameteală, cărcei la stomach, acrelă în gât, suferințe haemoroidale, constipațiune etc. Un pachet 1 fl. Afară de preparatele aci amintite se mai află toate specialitățile farmacentice indigene și străine, anunțate prin toate diarele austro-ungare și la cast, când unele din aceste speci nu s'ar afla în deposit se vor procura la cerere prompt și ieftin.

Trimiterile prin poște se efectuează iute, dacă se trimite prețul înainte; comande mai mari și cu rambursă a pretului.

I. PSEPHOFER, farmacia „zum goldenen Reichsapfel“ WIEN, I., Singerstrasse No. 15.

Franc se efectuează cele comandate numai dacă se trimite mai nainte și resp. porto poștal, în casul acesta spesele poștale sunt mult mai eține, decât la trimitere cu rambursă.

Ca veritabile sunt a se privi numai acele pilule, a căror instrucțiune este provădută cu iscălitura I. Pserhofer, și cari pörtă pe capacul fiacărei cutii totu aceeași iscălitură în colere roșă. 736,12—11.

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni . . . . . 3 fl. —

Pe șese luni . . . . . 6 fl. —

Pe ună an . . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni . . . . . 10 fr.

Pe șese luni . . . . . 20 fr.

Pe ună an . . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminică.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an . . . . . 2 fl. —

Pe șese luni . . . . . 1 fl. — cr.

Pe trei luni 50

Pentru România și străinătate:

Pe an . . . . . 8 franci.

Pe șese luni . . . . . 4 franci.

Pe trei luni . . . . . 2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate poștale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 4 ore 20 minute dimineața.
Trenul accelerat: 2 ore 48 minute după amez.
Trenul de persoane: 7 ore 23 minute sera.

2. Dela Brașov la București:

Trenul accelerat: 5 ore 15 minute dimineața.
Trenul mixt: 11 ore înainte de amez.
Trenul accelerat: 2 ore 19 minute după amez.

3. Dela Brașov la Zernesci:

Trenul mixt: 9 ore 5 minute dimineața.
Trenul mixt: 5 ore 13 minute după amez.

Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.

Trenul mixt: 8 ore 30 minute înainte de amez.
Trenul mixt: 6 ore 53 minute după amez.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenul de persoane: 8 ore dimineața.
Trenul accelerat: 2 ore 9 minute după amez.
Trenul mixt: 10 ore 5 minute sera.

2. Dela București la Brașov:

Trenul accelerat: 2 ore 18 minute după amez.
Trenul mixt: 6 ore 58 minute sera.
Trenul accelerat: 10 ore 17 minute sera.

3. Dela Zernesci la Brașov.

Trenul mixt: 6 ore 2 minute dimineața.
Trenul mixt: 1 ore 24 minute după amez.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.

Trenul mixt: 8 ore 8 minute dimineața.
Trenul mixt: 6 ore 53 minute după amez.